

O'zbekiston Respublikasi
Maktabgacha va maktab
ta'limi vazirligi

ISSN: 2992-9008
UDK: 37

TA'LIM VA TARAQQIYOT

Ilmiy-uslubiy jurnali

2026-YIL 5-SON

www.journal.namspi.uz

Bosh muharrir: Namangan davlat pedagogika instituti rektori B.E.Xusanov
Mas'ul muharrir: Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektor M.R.Qodirxonov
Mas'ul muharrir o'rinbosari: Ilmiy tadqiqotlar, innovatsiyalar va ilmiy-pedagogik kadrlar tayyorlash bo'limi boshlig'i J.A.Yuldashev

TAHRIR HAY'ATI

Aniq va tabiiy fanlar: k.f.d., prof. Sh.Abdullayev, f-m.f.d., dots. R.Xakimov, k.f.d., prof. N.Vohidova, k.f.d., dots. M.Qodirxonov, b.f.d., dots. A.Batashov, f-m.f.n., dots., T.Abdullayev, p.f.n., dots. M.Eshnazarova, p.f.n., dots. G'.Nafasov, p.f.n., dots. M.Boltayeva.

Texnika fanlari: t.f.d., prof. A.Umarov, t.f.d., prof. A.Qayumov, PhD, dots. Sh.Xudoyqulov, PhD, dots. Abdunazarov.

Ijtimoiy-gumanitar fanlar: s.f.d., prof. T.Fayzullayev, tar.f.d., prof. A.Rasulov. f.f.d., prof. M.Ismoilov, i.f.d., dots. N.Sotivoldiyev, t.f.n., dots. A.Isoqboyev, f.f.n., dots. O.Mamatov, t.f.n., dots. Z.Haydarov, PhD. J.Yuldashev, PhD. A.Abdullayev.

Pedagogika fanlari: p.f.d., prof. B.Xodjayev, p.f.d., prof. X.Najmiddinova, p.f.d., prof. T.Ismoilov, p.f.d., prof. S.Abdullayev. p.f.d., prof., M.Y.Sobirova, p.f.d., prof., R.Zamilova, p.f.d., prof. Sh.Xujamberdiyeva, p.f.d., dost. M.Asqarova, PhD, dots. M.Asranboyeva.

Filologiya fanlari: fil.f.d., prof. N.Uluqov, fil.f.d., prof. H.Usmanova, f.f.d., dots. X.Shokirova, p.f.n., dots. S.Misirov, p.f.n., dots. Sh.Ubaydullayev, PhD, dots. P.Lutfullayev, PhD, dots. M.Yakubbayev.

Texnik muharrir: R.Tursunov

Tahririyat manzili: Namangan shahri, Uychi ko'chasi, 316-uy.

Pochta indeksi: 160136, **Faks:** (0369) 227-27-21,

Email: Info@namspi.uz

"Ta'lim va taraqqiyot" ilmiy-uslubiy jurnali elektron to'plam sifatida O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi **Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi (AOKA)ning 2022-yil 25-oktabrdagi № 045044 raqamli guvohnomasi** asosida chop etiladi. Jurnal **Oliy Attestatsiya komissiyasining 2024-yil 30-noyabrdagi (№ 364/5) yig'ilishi qaroriga asosan pedagogika fanlari bo'yicha falsafa fanlari doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiya ishlari yuzasidan asosiy ilmiy natijalarini chop etish uchun tavsiya etilgan.** UDK: 37, Xalqaro standartlashtirish raqami (ISSN): 2992-9008.

Maqolalarning ilmiy saviyasi va keltirilgan ma'lumotlar uchun mualliflar javobgar hisoblanadi.

INKLYUZIV TA'LIM SHAROITIDA ALOHIDA TA'LIM EHTIYOJLARI BO'LGAN BOLALARNING NUTQIY VA HARAKAT FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA LOGORITMIK VA MUSIQIY-RITMIK MASHQLARDAN FOYDALANISH

Goipova Nodira Baxtiyor qizi

Namangan davlat pedagogika instituti

Kreativ pedagogika va psixologiya kafedrası katta o'qituvchisi (PhD).

ORCID: 0009-0003-1877-7088

Annotatsiya: Mazkur maqolada inklyuziv ta'lim sharoitida alohida ta'lim ehtiyojlari bo'lgan bolalarning nutqiy va harakat faoliyatini rivojlantirishda logoritmik hamda musiqiy-ritmik mashqlardan foydalanishning pedagogik va korreksion imkoniyatlari yoritilgan. Logoritmika, musiqa, ritm, harakat va nutqni uyg'unlashtiruvchi samarali metod sifatida bolaning talaffuzi, eshitish diqqati, xotirasi, muvofiqlashtirish qobiliyati va ijtimoiy faolligini rivojlantirishga xizmat qiladi. Maqolada musiqiy-ritmik mashqlarning bolalar nutqini faollashtirish, harakatlarni muvofiqlashtirish, emotsional holatni barqarorlashtirish hamda jamoada muloqot qilish ko'nikmalarini shakllantirishdagi ahamiyati tahlil qilingan. Shuningdek, mashg'ulotlarni individual yondashuv, bolaning imkoniyatlari va rivojlanish xususiyatlarini hisobga olgan holda tashkil etish bo'yicha tavsiyalar berilgan.

Kalit so'zlar: Inklyuziv ta'lim, alohida ta'lim ehtiyojlari, logoritmika, musiqiy-ritmik mashqlar, nutqiy rivojlanish, harakat faoliyati, korreksion pedagogika.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ЛОГОРИТМИЧЕСКИХ И МУЗЫКАЛЬНО-РИТМИЧЕСКИХ УПРАЖНЕНИЙ В РАЗВИТИИ РЕЧЕВЫХ И ДВИГАТЕЛЬНЫХ ФУНКЦИЙ У ДЕТЕЙ С ОСОБЫМИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫМИ ПОТРЕБНОСТЯМИ В УСЛОВИЯХ ИНКЛЮЗИВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Аннотация: В статье освещаются педагогические и коррекционные возможности использования логоритмических и музыкально-ритмических упражнений для развития речевой и двигательной активности детей с особыми образовательными потребностями в условиях инклюзивного образования. Логорitmika, объединяющая музыку, ритм, движение и речь, способствует улучшению произношения, слухового внимания, памяти, координации и социальной активности ребёнка. Анализируется значение музыкально-ритмических упражнений в активизации речи детей, координации движений, стабилизации эмоционального состояния и формировании навыков общения в коллективе. Особое внимание уделяется индивидуальному подходу и учёту возможностей и особенностей развития каждого ребёнка.

Ключевые слова: инклюзивное образование, особые образовательные потребности, логорitmika, музыкально-ритмические упражнения, речевое развитие, двигательная активность, коррекционная педагогика.

THE USE OF LOGORHYTHMIC AND MUSICAL-RHYTHMIC EXERCISES IN DEVELOPING THE SPEECH AND MOTOR FUNCTIONS OF CHILDREN WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS WITHIN AN INCLUSIVE EDUCATION SETTING

Annotation: This article examines the pedagogical and corrective potential of logorhythmic and musical-rhythmic exercises in developing the speech and motor activity of children with special educational needs in inclusive education settings. Logorhythmics combines music, rhythm, movement, and speech, contributing to the improvement of pronunciation, auditory attention, memory, coordination, and social activity. The article analyzes the role of musical-rhythmic exercises in stimulating children's speech, coordinating movements, stabilizing emotional states, and developing communication skills in group settings. Recommendations are also provided for organizing activities based on an individualized approach and taking into account each child's abilities and developmental characteristics.

Keywords: Inclusive education, special educational needs, logorhythmics, musical-rhythmic exercises, speech development, motor activity, corrective pedagogy.

KIRISH

Logoritmika bu korreksion va rivojlantiruvchi jarayonga integrativ yondashuv sifatida, alohida yordamga muhtoj bolalarda nutq ko'nikmalarini, umumiy va mayda matorikani rivojlantirishga qaratilgan musiqiy, ritmik, nozik harakatlar, umumiy tana harakatlar va nutq elementlarining noyob kombinatsiyasini ifodalaydi. Ushbu mavzuning dolzarbligi rivojlanishdagi buzulishlar, nutq buzilishlarini tuzatishning zamonaviy va samarali usullariga bo'lgan ehtiyojning tobora ortib borishi, shuningdek, sog'lom va alohida ta'lim ehtiyojlari bor bolalarning uyg'un rivojlanishiga yordam beradigan inklyuziv ta'lim muhitini yaratish zarurati bilan bog'liq. Ushbu maqolaning maqsadlari korreksion va rivojlanish jarayonida logoritmikaning rolini tahlil qilish va uning turli rivojlanish kamchiliklari bo'lgan bolalarda umumiy rivojlanish nutq ko'nikmalarini rivojlantirishga ta'sirini aniq lashdan iborat. Logoritmika, rivojlanishdagi buzilishlar nutq buzilishlarini tuzatish usuli sifatida, bolalar bilan ishlashda faol qo'llaniladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Bolada mayda va umumiy harakat faolligi qanchalik ko'p bo'lsa, nutq rivojlanishi shunchalik yaxshi bo'ladi. Umumiy va nutq harakat qobiliyatlari o'rtasidagi bog'liqlik

I.V.Pavlov, A.A.Leontyev va A.R.Luriya kabi ko'plab yetakchi olimlarning tadqiqotlari bilan o'rganilgan va tasdiqlangan. Bola harakat qobiliyatlarini o'zlashtirar ekan, muvofiqlashtirish rivojlanadi. Harakat rivojlanishi nutq ishtirokida sodir bo'ladi. Oyoqlar, tana, qo'llar va bosh uchun mashqlarni aniq, dinamik bajarish artikulyar organlarni: lablar, til, pastki jag' va boshqalarni takomillashtirishga tayyorlaydi. Harakatni rivojlantirish nutq va musiqa bilan birlashtirilishi kerak. M.O.Efimova o'z ishida xozirgi kunning dolzarb muammolarining biriga qaratadi, yani nutq terapiyasini inklyuziv ta'lim sharoitida integratsiyalashga e'tiborini qaratadi. U korreksion mashg'ulotlarini tashkil qilishning turli yondashuvlarini o'rganib chiqdi va logoritmik vositalardan foydalanish nafaqat nutq ko'nikmalarini yaxshilashga, balki bolalarda ijtimoiy va hissiy kompetensiyalarni rivojlantirishga ham hissa qo'shishi haqida xulosaga keldi. Efimova yanada inklyuziv ta'lim muhitini yaratish uchun kundalik amaliyotga logoritmik mashg'ulotlarni kiritishni taklif qiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Logoritmika - bu bolalarda, ayniqsa alohida ta'lim ehtiyojlariga ega bolalarda rivojlanish va nutq ko'nikmalarini yaxshilash uchun musiqa, ritm va nutq elementlarini birlashtirgan tuzatish va rivojlantirish ishlari usulidir. Bu yondashuv turli xil faoliyat turlarini kombinatsiyalash tamoyillariga asoslangan bo'lib, bu yanada dinamik va qiziqarli ta'lim muhitini yaratishga imkon beradi. Logoritmika rivojlantirish va nutq terapiyasi amaliyotida muhim rol o'ynaydi, chunki u nafaqat nutq buzilishlarini tuzatishga yordam beradi, balki bolalarda qo'pol motorika, motor koordinatsiyasi va hissiy rivojlanishni ham rivojlantiradi. Logoritmikaning psixologik va pedagogik jihatlari musiqa va ritm bolaning normal rivojlanishi va psixoemotsional holatiga qanday ta'sir qilishini tushunishni o'z ichiga oladi. Logoritmika mashg'ulotlari bezovtalikni kamaytirishga, o'rganishga bo'lgan motivatsiyani oshirishga va shaxslararo munosabatlarni yaxshilashga yordam beradi. Ritmik mashqlar nutq va harakat uchun mas'ul bo'lgan miyaning turli sohalarini faollashtiradi, bu esa o'z navbatida nutq

ko'nikmalarini yanada samarali egallashga yordam beradi. Logoritmik mashqlar o'quv jarayonining muhim tarkibiy qismlari bo'lgan diqqat, xotira va eshitish idrokini rivojlantirishga yordam beradi. Logoritmik mashqlarning asosiy tamoyillari har bir bolaga individual yondashuv, o'yinli mashg'ulotlardan foydalanish va mashg'ulotlar davomida hissiy jihatdan qulay muhit yaratishni o'z ichiga oladi. Logoritmik usullar oddiy ritmik mashqlardan tortib murakkab musiqiy va o'ynoqi formatlargacha bo'lgan turlarni o'z ichiga oladi. Asosiy usullar qatoriga musiqa asboblariidan foydalanib ritm yaratish, musiqaga mos ravishda harakatlar bajarish va nutq mashqlarini musiqiy o'yinlarga integratsiya qilish kiradi. Bu usullar nafaqat nutq ko'nikmalarini rivojlantiradi, balki bolalarning umumiy jismoniy tayyorgarligini ham mustahkamlaydi. Logoritmika mashg'ulotlarining asosiy maqsadi nogiron bolalarda nutq buzilishlarini tuzatishdir. Mashg'ulotlar fonetik va fonemik xatolarni bartaraf etish, artikulyatsion motorikani rivojlantirish va nutqning umumiy rivojlanishini yaxshilashga qaratilgan. Logoritmika korreksion mashg'ulotlarda nutq ustida ishlash uchun o'yin shakllaridan foydalanish imkoniyatini beradi, bu esa korreksion jarayonini yanada qiziqarli va samarali qiladi. Fonemik idrok va artikulyatsiyani rivojlantirish logoritmika mashg'ulotlarining asosiy maqsadlaridan biridir. Fonemik idrok nutq tovushlari va ularning kombinatsiyalarini farqlash qobiliyatini o'z ichiga oladi, bu esa to'g'ri talaffuz va tilni tushunish uchun asosdir. Logoritmika chuqurroq o'rganishga yordam beradigan ritm va musiqa orqali ushbu ko'nikmalarni rivojlantirishga qaratilgan turli xil mashqlarni taklif etadi. Ijtimoiy va hissiy ko'nikmalarni rivojlantirish ham logoritmika mashg'ulotlarining muhim maqsadi hisoblanadi. Mashg'ulot davomida bolalar bir-biri bilan muloqot qilishni o'rganadilar va hamkorlik va jamoaviy ish ko'nikmalarini rivojlantiradilar. Mashg'ulotlarning hissiy komponenti bolalarga o'z his-tuyg'ularini musiqa va harakat orqali ifoda etishga yordam beradi, bu esa ijobiy o'ziga ishonch va o'ziga ishonchni rivojlantirishga hissa qo'shadi. Logoritmik mashg'ulotning tuzilishi odatda bir nechta bosqichlarni o'z ichiga oladi: tayyorgarlik, asosiy va yakuniy. Tayyorgarlik bosqichida

bolalar oddiy ritmik mashqlar yoki musiqiy o'yinlar orqali mashg'ulotga tayyorlanadilar. Asosiy bosqich nutq va motor ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan turli vazifalarni bajarishni o'z ichiga oladi. Yakuniy bosqich mashg'ulotni yakunlash va muvaffaqiyatlar va kamchiliklarni muhokama qilishga bag'ishlangan. Logoritmik mashg'ulotlar uchun turli xil materiallar va cholg'ular qo'llaniladi. Baraban, ksilofon zarbli cholg'u asboblari ritm yaratishga va eshitish idrokini rivojlantirishga yordam beradi. Nutqni rivojlantirish o'yinlarida ishlatilishi mumkin bo'lgan materiallar yoki harakatlar tasvirlangan kartalar ham qo'llaniladi. Logoritmik mashg'ulotlar doirasidagi mashqlar va o'yinlarga misollar sifatida musiqa cholg'ularidan foydalangan holda ritmik o'yinlar, so'zlar yoki iboralarni talaffuz qilish bilan musiqaga raqs mashqlari va ritmdan foydalangan holda diqqat va xotira o'yinlari kiradi. Bunday mashg'ulotlar nafaqat nutq ko'nikmalarini rivojlantirishga, balki bolalarning umumiy jismoniy faolligini ham rag'batlantiradi, bu esa o'quv jarayonini yanada keng qamrovli va samarali qiladi. Logoritmikani inklyuziv ta'lim jarayoniga integratsiya qilish tizimli yondashuvni va bolalarning individual xususiyatlarini hisobga olishni talab qiladi. Bolalarning darslarda faol ishtirok etishini rag'batlantiradigan ijobiy hissiy muhit yaratishdan boshlash muhimdir. Pedagoglarga darsning turli bosqichlarida, logoritmik elementlarni qo'shish tavsiya etiladi. Inklyuziv talimda nafaqat bolalarning umumiy rivojlanishiga balki nutqni rivojlantirishga ham hissa qo'shadigan ritmik mashqlar, musiqiy o'yinlar va raqs elementlaridan foydalanish orqali erishish mumkin. Inklyuziv ta'limda logoritmikadan foydalanish jarayonida darslarning turli formatlarini ham ko'rib chiqish kerak: individual, guruhli va kombinatsiyalangan. Chunki inklyuziv ta'limda dars mazmunini bolalarning tayyorgarlik darajasi va qiziqishlariga qarab moslashtirish muhimdir.

TAHLIL VA NATIJALAR

Inklyuziv ta'limda logoritmik mashqlarning samaradorligini niqlash uchun o'quv yili davomida har chorakda baholash o'tkaziladi. Bolada rivojlanish jarayoniga tasiri va natijalar bolalarning nutqini rivojlantirishdagi natijalar, musiqaga qay darjada

baho berganliklarini, ritm hissi kabi musiqiy qobiliyatlarning shakllanganligi, eshitish qobiliyati va og'zaki xotiraning yaxshilanganligini, so'z boyligining oshganligini, artikulyatsiyaning yaxshilanganligini va nozik motorikaning yaxshilanganligini tahlil qilinadi. Inklyuziv ta'limda logoritmik mashqlardan foydalanish undan tashqari video va audio yozuvlar kabi multimedia resurslaridan foydalanish inklyuziv ta'limda korreksion jarayonini sezilarli darajada boyitishi va uni bolalar uchun yanada qiziqarli qilishi mumkin. Tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, logoritmika mashqlari alohida ta'lim ehtiyojlariga ega bolalar bilan tuzatuvchi va rivojlantirish ishlarining samarali usuli hisoblanadi. Logoritmikani ta'lim jarayoniga integratsiya qilish nutq ko'nikmalarini yaxshilashga, fonemik idrokni rivojlantirishga va bolalarda ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirishga yordam beradi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib aytganda alohida ta'lim ehtiyojlari bolgan bolalarning rivojlanishiga logoritmik aralashuvlarning samaradorligi shunchalik kattaki, uni nafaqat tuzatish vositasi sifatida, balki, eng avvalo, maktabgacha yoshdagi bolalarda nutq buzilishlarining oldini olish vositasi sifatida ham amaliyotga joriy etish kerak. Logoritmik o'yinlar va mashqlardan muntazam foydalanish nogiron bolalarga o'zlarining individualligini ifoda etish imkonini beradi. Inklyuziv ta'lim sharoitida alohida ta'lim ehtiyojlari bo'lgan bolalarning nutqiy va harakat faoliyatini rivojlantirishda logoritmik va musiqiy-ritmik mashqlar samarali korreksion-pedagogik vosita hisoblanadi. Ushbu mashqlar musiqa, ritm, harakat va nutqni bir butun jarayonda uyg'unlashtirib, bolalarning talaffuzi, so'z boyligi, eshitish diqqati, xotirasi, harakatlarni muvofiqlashtirish qobiliyati va ijtimoiy moslashuvini rivojlantiradi. Mashg'ulotlarning muntazam, izchil va bolaning individual imkoniyatlariga mos ravishda tashkil etilishi ijobiy natijalarni ta'minlaydi. Logoritmik faoliyat bolalarda o'ziga bo'lgan ishonchni oshirib, ularning ta'lim jarayonida faol ishtirok etishiga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Rustamova, G. Z. X. Q., & Mahamadjonova, D. N. Q. (2026). Shaxsning shakllanishiga ta'sir etuvchi omillar. *Science and Education*, 7(3), 372-376.
2. Botirali ogli, X. A. (2025). Current Problems Of Inclusive Education: Challenges And Perspectives. *European International Journal of Pedagogics*, 5(06), 26-29.
3. Шукуржанова, М., & Рафикова, Р. А. (2026). Игра и воображение: влияние цифровых технологий. *Science and Education*, 7(5), 486-490.
4. Islomjonova, M. S., & Voxobova, M. S. (2026, April). THE ROLE OF THE FAMILY ENVIRONMENT IN THE DEVELOPMENT OF A CHILD'S SPEECH. In *Claritas Conference Platform* (No. 4, pp. 44-47).
5. Rustamova, G., & Rakhmatullayeva, Z. (2026, January). THE INTERRELATIONSHIP BETWEEN APPEARANCE AND SELF-ATTITUDE DURING ADOLESCENCE. In *Claritas Conference Platform* (No. 1, pp. 26-29).
6. Botirali ogli, X. A. (2023). 4. STEAM pedagogik texnologiyasi: integratsiya orqali o'rganishni kuchaytirish. *Innovative technologies in construction Scientific Journal*, 1(1).
7. Tojibaeva, A. A. K., & Hasanboyeva, K. M. K. (2026). The environment for speech development in the family and its importance. *Science and Education*, 7(3), 696-699
8. Xasanboyev, A. B. O. G. L. (2026). Pedagogika yo 'nalishi talabalarining tarbiyaviy ish ko 'nikmalarini STEAM yondashuv asosida rivojlantirish mexanizmi. *Science and Education*, 7(2), 311-317.
9. Tojibaeva, A. A. K., & Abdumamatova, Z. A. Q. (2026, February). ATTENTION DEFICIT IN CHILDREN AND TECHNOLOGIES FOR ELIMINATING ADDICTION AND HYPERACTIVITY SYNDROME. In *Claritas Conference Platform* (No. 2, pp. 34-36).
10. Goipova, N. B., & Erkinova, M. M. Q. (2025). Bola nutqini rivojlanishida eshitish va ko 'rishning ahamiyati. *Science and Education*, 6(6), 741-744.
11. Olimjonovna, R. Z. (2026). EMOTSIONAL INTELLEKTDAGENDER FARQLAR MUAMMOSI. KELAJAKSARIYANGIO'ZBEKISTON: ILM-FAN, TEXNOLOGIYA VATA'LIM, 4(1), 138-144.
12. Goipova, N. B. Q., & Uraimjonova, Z. I. Q. (2025). Nutq nuqsonlarining kelib chiqish sabablari. *Science and Education*, 6(5), 387-392.
13. Tojibaeva, A. A. K., & Kholmamatova, Z. K. K. (2026). AUTISM SPECTRUM DISORDER-MODERN CONCEPTS AND APPROACHES. *European Review of Contemporary Arts and Humanities*, 2(2), 25-27.
14. Rustamova, G., & Rakhmatullayeva, Z. (2026, January). THE INTERRELATIONSHIP BETWEEN APPEARANCE AND SELF-ATTITUDE DURING ADOLESCENCE. In *Claritas Conference Platform* (No. 1, pp. 26-29).
15. Qizi, T. O. A. (2024). NUTQI TO'LIQ RIVOJLANMAGAN BOLALARNING DIQQATINI TEKSHIRISH METODIKASI. *Talqin va tadqiqotlar ilmiy-uslubiy jurnali*, 2(59), 347-350.
16. Rustamova, G. K. Q., & Sharipova, E. Z. A. Q. (2026, February). THE IMPACT OF ATTENTION AND MEMORY ON LEARNING EFFECTIVENESS. In *Claritas Conference Platform* (No. 2, pp. 51-54).

17. Xasanboyeva, X., & Goipova, NB (2026). OILADA NUTQNI RIVOJLANTIRISH MUHITI VA UNING AHAMIYATI. *Zamonaviy san'at va gumanitar fanlar bo'yicha Yevropa sharhi*, 2 (4), 110-112.
18. Karimova, N. B., & Voxobova, M. S. (2026, April). DEVELOPING COMMUNICATIVE SKILLS IN AUTISM SPECTRUM DISORDER. In *Claritas Conference Platform* (No. 4, pp. 48-52).
19. Yandashaliyeva, S. N., & Voxobova, M. S. (2026). NUTQ NUQSONIGA EGA BO'LGAN BOLALARNING DIQQAT-E'TIBOR XUSUSIYATLARI VA ULARNI TEKSHIRISH METODIKALARI. *Mahalliy va xalqaro konferensiyalar platformasi*, (4), 38-40.
20. Эркинова, Р. М. К., & Рафикова, Р. А. (2026). Проектная и исследовательская деятельность как способ поддержания учебной мотивации и социализации в больнице. *Science and Education*, 7(6), 275-280.
21. EDUCATION, S. I. I. I. INKLYUZIV TA'LIM SHAROITIDA NUTQIDA NUQSONI BO'LGAN O'QUVCHILARNING KOMMUNIKATIV KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISH.